

בע"ה
גבורה, שכבה בוגרת
שיעור 1, מניחים יסודות, הוא היה גיבור
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

1. הוא היה גיבור

שכבה בוגרת

מניחים יסודות

הרציונאל:

הביטוי: "איזה גבר..." בצירוף טפיחה על השכם מצוי ברחובותינו. מושגי הגיבור והגבורה שגורים על לשוננו ומעוררים הערצה בקרב התלמידים. מהי גבורה? האם החזק הוא הגיבור והאם אנו רוצים לפתח גבורה בליבנו? ביחידה זו נברר מהי גבורה. נשלול את דמות ה"גיבור הטלוויזיוני" ונסגל מבט יהודי אמוני כלפי מידת הגבורה הנשגבת. נלמד על הגבורה כיכולת התגברות ושליטה של האדם על עצמו. כהכנה לשיעור יערכו התלמידים סקר רחוב בברור המושג "גיבור", נכיר מעשי גבורה ונחתום את השיעור בהתאמת תכונות האופיניות לגיבור.

המטרות:

- התלמידים יבינו מהי גבורה.
- התלמידים יכירו מעשי גבורה ובאמצעותם יבררו את משמעות המושג גיבור.
- התלמידים יפתחו הערצה כלפי גילויי גבורה.

מבנה השיעור:

הכנה: עריכת הסקר (עבודה יחידנית)
פתיחה: איסוף תוצאות הסקר (מליאה)
שלב א': משחק "זבנג בוס" (מליאה)
שלב ב': סיפורי גבורה (קבוצות)
סיכום: הגדרת הגבורה (מליאה)

הכנות נדרשות:

- יש לצלם את ההנחיות לראיון (נספח 1) כך שלכל תלמיד יהיה עותק אחד ולחלק אותו לתלמידים יום אחד לפני השיעור.
- יש לצלם את סיפורי הגבורה (נספח 2) כך שלכל ארבעה תלמידים יהיה עותק אחד.
- יש להביא לכיתה פתקים צבעוניים קטנים בשני צבעים שונים (למשל כחול ואדום) כך שלכל תלמיד יהי שני כרטיסים משני הצבעים.

מהלך השיעור:

הכנה: עריכת הסקר (עבודה יחידנית)

- נחלק לכל תלמיד יום אחד לפני השיעור עותק מההנחיות לביצוע הסקר (נספח 1).

בע"ה
גבורה, שכבה בוגרת
שיעור 1, מניחים יסודות, הוא היה גיבור
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

- נבקש מכל תלמיד לערוך סקר דעת קהל בנוגע לשאלה: "מיהו גיבור בעיניך?". כל תלמיד יראיין שלושה אנשים ויכתוב את תשובותיהם. את הנספח (1) יש להביא לכיתה לקראת השיעור (אפשר להציע לאסוף את הנתונים באמצעות תוכנת exell).

פתיחה: איסוף תוצאות הסקר (מליאה)

- נבקש ממספר תלמידים להקריא את תוצאות הסקר שנאספו.
  - האם היו תשובות מפתיעות?
  - האם היו תשובות שלא הסכמתם איתן?
  - עם איזו תשובה הזדהתם ביותר?

שלב א': משחק "זבנג בוס" (מליאה)

- נערוך בכיתה סקר קצר שייתן לנו כלים להבנת מידת הגבורה:
  - נחלק לכל תלמיד שני כרטיסים קטנים בצבעים שונים. כרטיס כחול מסמל "בוס", כלומר הסכמה, כרטיס אדום מסמל "זבנג", כלומר חוסר הסכמה.
  - נקריא לתלמידים משפטים. לאחר הקראת כל משפט כל תלמיד מרים כרטיס. במידה שהוא מסכים עם המשפט - כרטיס "בוס", במידה והוא אינו מסכים עם המשפט - כרטיס "זבנג".
- נכתוב על הלוח בטבלה את השאלות והתוצאות (אפשר לצלם את הטבלה):

ההיגד	מספר הילדים שהסכימו עם ההיגד	מספר התלמידים שהתנגדו להיגד
גיבור/ה חייב/ת להיות חזק/ה		
גיבור/ה הוא/היא ישר/ה וטוב/ת לב		
גיבור/ה משתדל/ת לא לכעוס		
גיבור/ה הוא/היא אדם מחושב		
גיבור/ה תמיד מנצח/ת		
מי שלומד תורה לומד להיות גיבור		
גיבור/ה הוא אדם חרוץ		

- נסכם את תוצאות הסקר הכיתתי: האם גיבור חייב להיות חזק בעיני התלמידים? מיהו גיבור אמיתי?

שלב ב': סיפורי גבורה (קבוצות)

- נאמר לתלמידים: ראינו שבחלק מהנושאים ישנה אי הסכמה לגבי מהות הגבורה.
- נעבור לשבת בקבוצות.
- נחלק לכל קבוצה דף (נספח 2) ובו תאור מעשיהם של מספר גיבורים.

בע"ה
גבורה, שכבה בוגרת
שיעור 1, מניחים יסודות, הוא היה גיבור
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

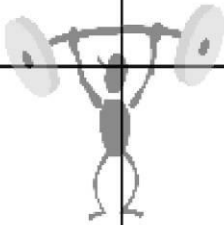

- נבקש מהקבוצה לקרוא את מעשי הגבורה ולכתוב בקצרה מה אנו למדים אודות מידת הגבורה מתוך הסיפור.
- ניתן לקבוצה משימה לגבש הגדרה כוללת לגבורה (נדגיש בפני התלמידים שכל המעשים המתוארים בדף הם מעשי גבורה וכי כולם התרחשו במציאות).
- נבקש מכל קבוצה לסכם את מסקנותיה ולהסביר על פיהן לכיתה מהי גבורה.

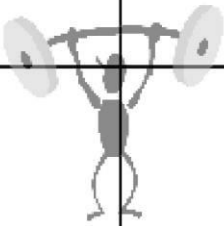

סיכום: הגדרת הגבורה (מליאה)

- נכתוב על הלוח את המשנה ממסכת אבות (ד', א'): "איזהו גיבור? הכובש את יצרו".
- נבקש מהתלמידים לנסות ולבאר מהו גיבור על-פי חכמים (בן זומא) (כל מי שמתגבר על קושי למען ערך נעלה יותר הוא גיבור).
- נשאל את התלמידים:
  - על מה מתגבר ילד שקם בבוקר ויוצא מהמיטה החמה ללימודים?
  - על מה מתגבר ילד שמוותר לחבר במשחק?
  - על מה מתגבר ילד שמתגרים בו והוא מתגבר ולא ממשיך במריבה?
  - על מה מתגברת ילדה עייפה כשהיא עוזרת לאימה?
- נחזור לכל הסיפורים שראינו בנספח 2 ונשאל: "על מה התגברו הגיבורים שבסיפור?"
- נאפשר לתלמידים לתאר מעשי גבורה יומיומיים שלהם, כיוון שהגבורה היא ערך גדול וחשוב בחיינו.
- נסיים בתקווה שנלמד עוד על הגבורה, נכיר גיבורים נוספים ובע"ה נלמד התגבר ולהיות לגיבורים.

נספח 1: סקר

איך אצא גיבור בליוויי? אן צולח	אחי גבורה?	אין	שם האירוע	
				1
				2
				3

איך אצא גיבור בליוויי? אן צולח	אחי גבורה?	אין	שם האירוע	
				1
				2
				3

נספח 2: סיפורי גבורה

דנה שכבה במיטתה, הבוקר האיר, גשם שוטף ניתך על החלון, המיטה חמה והרצפה כל כך קרה... דנה התגברה על העייפות והעצלות, יצאה ממיטתה והתכוננה ללכת לבית הספר.

מדנה אנו לומדים שגבורה היא:

---

http://www.knesset.gov.il/mk/heb/mk.asp?mk_individual_id_t=127

נתן שרנסקי נאסר וריצה עונש של 13 שנים בבית הסוהר בברית המועצות. כל "פשעו" היה שביקש לעלות לארץ ישראל. הסוהרים מנעו ממנו לדבר או לשוחח בטלפון עם בני משפחתו, מנעו ממנו ביקורים ואף השליכו אותו לצינוק בתנאי רעב קשים. פעמים רבות הציעו הסוהרים לנתן שרנסקי שימסור שמות של חברים נוספים שמנסים לברוח מברית המועצות: "אם תגלה לנו את שמות חבריך - תקבל אוכל ונאפשר לך לראות את בני משפחתך". תשובתו של שרנסקי הייתה תמיד שלילית. "אעדיף לחיות ברעב ובקור ולא למסור את שמות חבריי למחתרת". מנתן שרנסקי אנו לומדים שגבורה היא:

נתנאל ניגש לתחרות בית ספרית בנושא ידיעת הארץ. לאחר מאבק צמוד עם קובי חברו לכיתה - נתנאל הוכרז כמנצח. רגע לפני קבלת הגביע נתנאל נזכר שהוא ענה על אחת השאלות תשובה שגויה והשופטים לא שמו לב. נתנאל ניגש לשופטים ואמר שהפרס לא מגיע לו משום שהוא טעה ואף אחד לא שם לב! השופטים הסכימו לדבריו של נתנאל והפרס הועבר לקובי שזכה במקום הראשון.

מנתנאל אנו לומדים שגבורה היא:

---

zochrim.org/wiki/_index.php_אלה
אבוקסיס

אלה אבוקסיס גדלה בעיר שדרות. יום אחד כשאלה חזרה מבית הספר עם אחיה הקטן, שוגר טיל מהעיר עזה לשדרות. אלה ואחיה שמעו את האזעקה אך לא הספיקו להגיע למקלט. כשהטיל נחת, אלה הגנה בגופה על אחיה. הרסיסים של הטיל פגעו בה בצורה אנושה. אחיה ניצל בזכותה.

מאלה אנו לומדים שגבורה היא :

מעין ויהודה הם שני ילדים הלומדים בכיתה ד' בבית הספר בקרית ארבע. באחת ההפסקות יצאו השניים לשחק בסמוך לדלת המקלט של בית הספר. לפתע ארעה תאונה נוראה. דלת המקלט ניתקה ממקומה ונפלה על יהודה. מעין ראה את חברו נמחץ תחת כובד משקלה של הדלת! מעין רץ לעברו והרים את הדלת הברזל שמשקלה מאות קילוגרמים ואפשר ליהודה לזחול החוצה בבטחה. לאחר מעשה הגיעו מספר אנשים מבוגרים ובכוחות משותפים הם לא הצליחו להזיז את הדלת הכבדה ממקומה. ממעין אנו לומדים שגבורה היא :

מיכל היא ילדה אהובה ומקובלת בכיתתה, באחת ההפסקות הבנות שיחקו "חיי שרה" בחצר בית הספר ואז ניגשה אליהן חן, ילדה צנומה ושקטה מכיתתן. חן שאלה "האם ניתן להשתתף במשחק?" מיכל זרקה את הכדור לעברה ופגעה בראשה. בצחוק מתגלגל אמרה "מי רוצה לשחק איתך?? לכי מפה!! כל הבנות פרצו בצחוק. לפתע נשמע קולה של אירית: "איך את לא מתביישת להעליב בצורה כזאת? אם לא משתפים את חן גם אני לא רוצה להשתתף במשחק!" והיא נגשה לעודד את חן.

מאירית אנו לומדים שגבורה היא :